

KRÁLOVNÁ MÔŽE BYŤ LEN JEDNA

IMÁGO

ikar

EVA
WOLFENTHAL

EVA
WOLFENTHAL

MÁGO

IKAR

Eva Wolfenthal
IMÁGO

Text © 2025 by Eva Wolfenthal
Cover design © 2025 by Adrián Macho
Slovak edition © 2025 by IKAR, a.s.

ISBN 978-80-575-0315-6

I.

Ked' som v Lúčke vystúpila z vlaku, bol koniec novembra. Poletovali prvé vločky a mráz sa zahryzol do končekov mojich prstov. Bola to jedna z mnohých Lúčok v našej krajine, ale nepochybovala som o tom, že na také meno treba mať potrebnú kvalifikáciu – všetky Lúčky boli vzdialené od najbližšieho mesta najmenej hodinu jazdy vlakom alebo automobilom, ukryté medzi horami a museli ich obývať záдумčivé postavičky, ktorých odev nezaprel nejakú súčasť zdedenú z národného kroja, aké civilizovaní ľudia zvyčajne vídali v múzeách alebo pri oslavách vzniku republiky.

Postavila som kufor i tašku na osamelý perón a rozhladla som sa. Nebola tu staničná budova, ani len prístrešok, ktorý by cestujúcich chránil pred nepriazňou počasia. V tomto ročnom období vyzeral kraj pusty a bezútešný. Len čo vlak prešiel Turčianskym Svätým Martinom a zamieril ďalej na juh, neveľká kotlina sa rozšírila a z oboch strán trate som videla strechy domov mnohých dediniek vo zvlnenej krajine. Obklopovali ich polia, lúky a novembrovo sivé háje.

Pomerne často som trávila čas snívaním o nereálnych veciach, a preto som aj pomerne často stála pod studenou sprchou reality, na ktorú som si ani po vyše dvadsiatich rokoch otužovania naplno nezvykla. Žiadny sluha v livreji a odvoz, pomyslela som si zlomyseľne. Nie som štátna návšteva a priveľa som čítala romány pre mladé dievčatá. Môjmu pohľadu na svet chýbal širší záber. Čo som poznala, poznala som z kníh, časopisov a od skúsenejších spolužiačok z penzionátu.

„Mala som sa zapísať do Sokola, keď som mala tú možnosť, alebo sa aspoň venovať telocviku,“ mrmlala som si mrzuto popod nos, keď som znovu zdvihla ťažký kufor a kabelu, v ktorých som mala celý svoj majetok, a vydala som sa smerom, ktorý mi ukázala hrdzavá turistická tabuľka pred stanicou – opačným, ako viedla cesta do dediny. Srdce mi pokleslo.

Ten dom mal byť... ak už nič iné, aspoň veľký. Príbytok s jednou izbou a so studňou na dvore by sa nehonosil názvom Letohrádok. Nevolať by sa vôbec nijako a už vôbec by doň nenajímali vychovávateľku. Vychovávateľka – aké odporné slovo! Evokovalo mi ústav, staré matróny v širokých sukniach, s drdolom na hlave a okuliarmi na špičke nosa. Nebolo však veľa iných spôsobov, ako sa vyvliecť zo situácie, ktorá síce vyzerá výborne v románe, ale v skutočnosti býva nepríjemná. Bola som sirota bez vyhliadok, skončila som posledný ročník školy, na ňu padli všetky peniaze, čo mi rodičia zanechali, a žila som u tety na príťaž. Kto by v takej situácii neodpovedal s malou dušičkou na inzerát, ktorý ponúkal platené miesto s bývaním?

Cesta viedla pomedzi polia. Skrývali sa pod čipkou prvého snehu, takže nebolo vidno, aké sú holé a škaredé. Nohy i ruky mi omrzali, dúfala som v skorý prvý plat, aby som si mohla zaobstarať teplé zimné čižmy. Nebo bolo ako sivá ťažká perina, ktorá však neposkytovala ani kúsoček tepla. Z kopca som uvidela miesto, kde som vystúpila z vlaku, a dokonca i dedinu – Lúčka ležala učupená za nevysokým pahorkom. Kostolná veža a strechy, kde stúpa dym z komínov, ľudské obydlia, teplo, bezpečie. Tu, kde som sa nachádzala, som široko-ďaleko nevidela ani len ohradu, nič okrem cesty, čo by naznačovalo, že tadeto chodievala ľudská noha. Cesta sa navyše po pár metroch ponárala do lesa, kde vládlo ešte väčšie šero, pripravené odhryznúť si z mojej biednej odvahy ďalší kus.

Inzerát, ktorý ma sem doviedol, veľmi neplytval slovami a tých pár listov, ktoré som si s budúcim zamestnávateľom vymenila, rovnako. Obsahovali výpočet mojich znalostí a zručností (celkom krátky) na strane mojej a adresu, dátum nástupu a zoznam povinností na strane zamestnávateľovej. Až teraz som si uvedomila, že človek s väčšími skúsenosťami by sa vypytoval oveľa viac a požiadal by aspoň o odvoz alebo sprievodcu. Obávala som sa, či to nebola akási skúška a či som v nej práve neprepadla tým, že na nové miesto dorazím so zablatenými topánkami, premrznutá a strapatá.

Stmievalo sa čoraz viac, hoci neboli ani štyri hodiny. V neznámom lese bola tma a neustále som sa pohľadom nahor uisťovala, že nebo je stále sivé a nie

nepreniknuteľne čierne ako hlina hrobu. Vo chvíli, keď som pred sebou na ceste zazrela poskakujúce svetlo, som si znepokojene pomyslela, či sa mi tma nepáčila viac. Mŕtve ženské telo, to je iste vec, ktorú četníci nachádzajú vedľa ciest pomerne často. Aspoň podľa toho, čo mi hovorievala teta a strašidelné historky, ktoré sa šíрили šeptom medzi študentkami penzionátu. Stiahlo mi hrdlo, zastala som a vyčkávala.

To svetlo, ako sa ukázalo, bol petrolejový lampáš a človek, ktorý ho niesol, buď bežal, alebo aspoň išiel veľmi rýchlo. Nepotrvá dlho a bude pri mne. Bludička teplého žltého svetla sa nezadržateľne približovala. Rozoznala som mužskú postavu, a keď bola dosť blízko, aby som videla črty tváre, všimla som si, že sa usmieva a navyše divoko máva – akoby som bola stratená v dave, a nie sama na opustenej lesnej ceste. Pripadalo mi to zvláštne, až desivé.

„Slečná, slečnááá!“ kričal na mňa už zďaleka. Počula som ho dobre, ale zdalo sa mi, akoby jeho hlas po pár metroch zanikal medzi stromami, pohlcoval ho les. Bolo to zrejme myslené ako pozdrav, aby som sa nebála, ale veľmi nefungoval. Zastavil sa až pri mne, celý zadýchaný.

„Vraveli, že vlak príde o pol šiestej, tak som vyrazil až teraz, ale potom mi Mária povedala, že chodí o piatej a o pol šiestej už je pri Kláštore a že sa musím náhliť, lebo sa... sa stratíte a...“

Slová zo seba sypal ako uhlie z fúrika do pivnice, akoby sa bál, že sa mu rozutekajú, ak ich zo seba nevy-páli všetky naraz. Ledva lapal dych.

„Len pokojne, nestratila som sa, som živá a zdravá,“ usmiala som sa naňho povzbudivo, keď som pochopila, že ho poslali po mňa.

„Ako dobre, slečna, ako dobre!“ dodal, keď sa trochu vydýchal a prešiel si rukou po spotenom čele. Svetlo lampáša zospodu ožiarilo jeho tvár. Nebol odo mňa omnoho starší, ale zanedbané strnisko mu pridávalo roky. Mal výraz krajnej ustarostenosti, aký mávajú len deti, keď napodobňujú dospelých. Rovnako z neho vyžarovala aj detská nesústredenosť. Vytrhol mi kufor z ruky.

„Som Jakub, slečna. Poďte, čakajú nás s večerou!“ Zvrtol sa a svetlo lampy ožiarilo cestu pred nami. Vykročili sme.

Náš cieľ nebol ďaleko – nakoniec by som ho bola našla aj sama. Po pár metroch sa pri ceste na ľavej strane vynoril vysoký múr z kameňa a tehál, obrastený suchými vetvičkami a poplazmi brečtana. Vyzeralo to, ako by len to držalo múr pokope. Bol vyšší ako ja, ale videla som, že stromy sú aj za ním, ako v ohrade, aj keď iné, rozložitejšie, vyššie a aristokratickejšie než obyčajné liesky, buky a jedličky naokolo. Dom je zrejme obklopený súkromným parkom, domyslela som si.

Dômyselne chránený pred zvedavými očami. Moje naivné predstavy mi v duchu znovu otvorili bohato ilustrovanú encyklopédiu ilúzií a márných nádejí, a to rovno na strane, kde bol zobrazený kaštieľ s klasicistickými stĺpmi na priedomí, so salónmi s ružovými tapetami a s posteľami s nebesami. Keby som nebola taká premrznutá a ustatá, zasmiala by som sa na sebe.

Jakub fučal ako lokomotíva. Vliekol môj kufor v jednej ruke a v druhej držal lampu, no napriek tomu išiel veľmi rýchlo. Ja som s kabelou v ruke a pichaním v bok napoly kráčala, napoly bežala za ním.

„Pán Skrušinský bude rád, že ste konečne tu,“ prehodil konverzačne môj sprievodca. „Je už dlho s Agátkou sám.“

„A jeho pani manželka? Z listu som sa toho mnoho nedozvedela. Nechcela by som hneď na začiatku uraziť, je hádam...?“ Nechcela som sa vypytovať ani teraz, ale bolo lepšie spýtať sa niekoho, kto je takpovediac, na mojej úrovni, než sa potom strápňovať nevhodnými otázkami pred ľuďmi, ktorí sa majú stať mojimi chleboďarcami.

„Nie, nie!“ odvetil horlivo Jakub. „Pani je na dovolenke.“

Starostlivo nacvičené vyjadrenie. Rozhodla som sa to nekomentovať a o pár minút sme už prechádzali bránou, ktorá tu bola len na ozdobu, pretože bola otvorená a obrastená suchým brečtanom rovnako ako múr. Príjazdová cesta bola vysypaná štrkom a starostlivo uhrabaná, chrupčala pod našimi topánkami. Keby som sa v správnej chvíli nepozrela pred seba, samotný dom by som možno aj prehliadla.

Letohrádok sa objavil náhle, ako tmavá škvrna na pozadí obrovských stromov v parku. Nesvietilo sa ani v jedinom okne – teda aspoň nie v tých, ktoré som videla. Dokonca ani nad vchodovými dverami nie. S tmavými oknami vyzeral dom opustene, mátožne ako ruina. Keď sme sa však priblížili, videla som, že to

nie je veľmi stará budova. Naopak, nemohla mať viac než päťdesiat rokov. Napriek tme bola badateľná bohatá štuková výzdoba, vysoké, v hornej časti zaoblené okná i dvere a na dôvažok obrys štvorhrannej veže aj vyššej, štíhlejšej vežičky na druhej strane strechy. Také vily si pred Veľkou vojnou stavali bohatí majitelia tovární i modernejšie orientovaná časť aristokracie. Dali sa nájsť na okrajoch mesta, kde som vyrástla, ale, rovnako ako táto, svoje bohato zdobené priečelia skrývali pred zvedavými očami v súkromných záhradách.

Vystúpili sme po schodoch k dverám. Zádverie bolo kryté strieškou, tvorilo samostatnú priestrannú terasu, z ktorej bol výhľad na príjazdovú cestu. Jakub si hlučne čistil topánky od blata na rohoži pred dverami. Pripadalo mi to nepatričné.

Otvoril jedno krídlo vysokých elegantných tmavých dvier s mozaikovou sklenenou výplňou a ocitli sme sa vo vstupnej hale. Otočil vypínačom a nad nami sa rozžiaril nádherný zdobený luster, ktorý mal zrejme robiť dojem na hostí a už pri vstupe ich ohúriť (teda keby k vonkajšiemu vzhľadu domu ostali chladní). Celkom sa mu to darilo. Mäkké elektrické svetlo zalialo chodbu i neďaleké schodisko, odhalilo nádhru drevom obložených stien, umelecky spracovaného zábradlia, ktorým sa ako živé hady preplietali kované rastliny. Nebolo pochyb, že tento dom je umeleckým dielom, šperkom v štýle art nouveau z Francúzska. Prekvapilo ma, že v takomto dome ďaleko od ciest je elektri-
na – čakala by som skôr plynové lampy, ale domáci si zrejme potrpeli na pohodlie. Pri stene napravo na

vyrezávanom drevenom stolíku stál dokonca domáci telefónny aparát a pôsobil ako pomyselná čerešnička na torte luxusu, v ktorom som sa ocitla.

Jakub sa sem veľmi nehodil – teda aspoň nie sem do vstupnej haly, tá bola navrhnutá pre fajnovejších ľudí. Vzápätí som si však uvedomila, že sem možno nepatrím ani ja.

Položil môj kufor aj veľkú tašku pod schodisko a mávol mi rukou, akoby som bola paholok na statku. Ozval sa však priateľským tónom.

„Podťe, slečna, musíte byť premrznutá a hladná.“

Vydal sa popod schodisko do chodby a ďalej do útrobov tejto nádhernej stavby a ja som ho rýchlo nasledovala. Čakala som, že ma uvedie do niektorej z izieb či salónov, kde si rodina zvykla večer tráviť čas. Namiesto toho ma však Jakub viedol dozadu menšou a skromnejšie osvetlenou chodbou, dolu niekoľkými schodmi a ja som si rýchlo domyslela, že ma vedie niekam, kde trávi čas personál. Ocitli sme sa pred dverami s polopriehľadným mliečnym sklom, hore i po bokoch široké svetlíky. Jakub bez zaklopania vtrhol dnu a ja som ho po chvíľkovom zaváhaní nasledovala.

Nepamätám sa, že by som niekedy videla podobnú kuchyňu. Bola úzka a dlhá, ale napriek tomu priestranná. Vysoký strop jej dodával dojem vzdušnosti, steny boli iste len nedávno vymaľované, ozdobené policami s množstvom rajníc, foriem a iného kuchynského náčinia. Kredenc a príborník zo svetlého dreva vyzerali, akoby ich niekto len včera doviezol od stolára. Vnútro ešte určite vonia lakom. Dlážky boli vydrhnuté do čis-

ta a v strede steny naľavo stála obrovská kachľová pec, z ktorej sa šíriло príjemné teplo. Ďalej za ňou, vedľa dverí vedúcich zrejme do záhrady a priestoru za domom, bol útulný kút s rohovou lavicou, so stolom a stoličkami, ktoré ladili s ostatným kuchynským nábytkom.

Sedel tam muž a mladé dievča, podľa listu desať-ročné. Jakub sa hrnul rovno k nim, pretože ako vravel, večera už bola na stole.

„Zastihol som ju kúsok za Tromi krížmi, predstavte si, vliekla kufor sama celú cestu až zo stanice!“ prehodil bodro, akoby som tam ani nebola.

„Nič iné jej ani neostávalo,“ usmial sa na mňa prívetivo muž a vstal od stola, aby mi podal ruku.

„Som Oliver Skrušinský, teší ma, slečna.“

Jeho dlaň bola teplá a suchá, celkový dojem príjemný. Bol vysoký a zdalo sa, že bojuje s tým, aby sa nehrbil. Vlasy mal tmavé, trochu dlhšie, než sa patrilo, vlnili sa mu nad čelom, v kútikoch očí zopár vrások. Na tele mu visela košeľa a sveter a ja som bola rada, že naše zoznámenie prebieha takto neformálne, aspoň som sa necítila nepatrične v starom belasom kabáte a baretke, ktorá mala najlepšie časy už za sebou. Cítila by som sa horšie, keby ma privítal v salóne s drahým zariadením a v módnom obleku, i keď som nepochybovala, že oboma vecami disponuje.

„Toto je moja dcéra Agáta,“ ukázal na dievča.

Myklo obočím a ďalej sa venovalo svojej miske polievky.

„Dobrý večer, Agáta. Teší ma, že ťa spoznávam,“ pozdravila som ju. Je dôležité nadviazať s deťmi vzťah

čo najskôr – aspoň som to čítala v brožúre o výchove a vzdelávaní, ktorú som získala v knižnici a najdôležitejšie poznatky som si zapisovala do malého zošitka na dne môjho kufra. Snažila som sa potlačiť myšlienky, že som sa tu ocitla náhodou alebo preto, že o toto miesto nikto iný nemal záujem. Jasne som si spomínala na prvú vec, ktorú mi povedala teta, keď som jej oznámila, že by som chcela byť učiteľkou: *Prosím ťa, čo ty vieš o deťoch?*

Agátin otec hrubé správanie dcéry zatiaľ nekomentoval, iba ospravedlňujúco stisol pery a pozrel znovu na mňa. Koniec koncov – preto som sem predsa prišla, nie? Jednou z mojich úloh je naučiť Agátu správať sa slušne.

Pán Skrušinový mi galantne pomohol z kabáta a usadil ma na stoličku najbližšie k peci. Potom mi sám nalial horúci čaj a ponúkol polievku s chlebom. Bola som takým správaním trochu zaskočená, nikdy ma neobsluhoval muž, ak to nebol čašník v kaviarni. Všimla som si, že Agáta, hoci sa naoko venovala len svojej porcii, ma po očku pozoruje.

„Musíte Agáte prepáčiť, dlhší čas vyrastala ako drevo v lese,“ prehovoril jej otec s ľahkosťou, keď sa znovu usadil na svoje miesto. Obom nám padol pohľad na Jakuba, ktorý sedel za stolom s čiapkou stále na hlave a hlasno chlípal polievku zo svojho taniera. Pozreli sme sa na seba, zjavne nám obom situácia pripadala komická a myklo nám kútikmi úst. Sedieť pri vyhriatej peci a jesť teplé jedlo po celom dni cestovania treťou triedou bol dar z nebies, i keď prsty na nohách som mala ešte stále skrehnuté a rozmrznú asi až na jar.

„Žijete tu sami?“ odvážila som sa spýtať po chvíli.

„Bývam tu ja s dcérou a Jakub,“ odvetil pán Skrušínský. „Máme aj gazdinú, Mária býva dolu v Lúčke, má tam manžela a rodinu. Zajtra príde a oboznámi vás s chodom domácnosti.“

Vzadu na krku ma zasvrbeli obavy. Presnú náplň práce sme v listoch nepreberali, dúfala som však, že Skrušínský nebude typ človeka, ktorý najme vychovávateľku, ale očakáva, že bude aj slúžkou, ak nie priamo otrokyňou. Tento obrovský dom si iste vyžadoval veľa práce a stálu údržbu. Akoby mi čítal myšlienky.

„Celý dom nevyužívame, nepotrebuje to,“ poznamenal medzi dvoma hltmi.

Agáta zdvihla oči a pohľad jej preskočil z otca na Jakuba a späť. Prisahala by som, že znovu šibla kútikom oka aj po mne.

„Budete však mať dostatočné súkromie,“ pokračoval. „Vlastnú izbu aj kúpeľňu na prvom poschodí. Jakub vás tam po večeri zavedie. Celý dom má elektrické osvetlenie a teplú vodu.“

Upokojilo ma to. Do hlbších podrobností ohľadom domu a môjho miesta v ňom sme sa v ten večer už nepúšťali. Rozhovor nenútene plynul a zhovárali sme sa o nepodstatných veciach ako počasie, miestne okolie a moja cesta. Zdalo sa mi, že Skrušínský sa rovnako ostýcha pýtať na môj život, ako sa ja bojím vypytovať na ten ich, aby som nepôsobila všetečne. Vystačili sme si však i s banálnymi témami a mne sa podarilo nezachovať sa nevhodne, čo som považovala za úspech večera.

Neskôr ma Jakub skutočne zaviedol do izby, kde som mala byť ubytovaná. Bola v chodbe, ktorá vychádzala z haly na prvom poschodí, a zrejme slúžila ako hostovská izba. Keď som vstúpila, musela som sa v duchu zasmiať nad ďalšou svojou obavou; tá mi veštila bývanie v maličknej slúžkovskej izbe, aké bývajú v mestských bytoch. U tety sme takú mali, ale slúžila ako špajza. Slúžku sme si nemohli dovoliť, a keby aj, bola by zbytočná. Všetky ťažké a nevďačné práce som do odchodu do penzionátu a aj neskôr počas prázdnin zvládala ja. No ani izba, ktorú som tam mohla volať svojou, sa nevyrovnala tejto. Stála tu široká posteľ s vysokým čelom a nadýchanými perinami, ich bieloba bila do očí, skriňa i bielizník a na stenách (určite drahé) vkusné tapety. Nábytok bol starožitný, ale izba pôsobila priestranne vďaka svetlým farbám. Nikde som nevidela kachle ani olejový radiátor, takže okrem teplej vody a elektriny tu bolo aj ústredné kúrenie. Dom bol teda niečím nadmieru moderným a kovová ozruta schopná vyhriať ho celý sa musela nachádzať niekde v podzemí.

Jakub položil kufor vedľa dverí a hanblivo odvracal zrak – nepatrilo sa zízať do dámskej izby. Potom mi ešte ukázal kúpeľňu, ktorá bola cez chodbu oproti izbe. Takmer celú plochu malej miestnosti zaberala vaňa na kovových nožičkách. Pod úzkym oknom so starosvetenskou záclonkou stál starší toaletný stolík a umývadlo na kovovom podstavci s vyšívanými uterákmi. Toto všetko tu bolo pre mňa a ja som sa nemohla zbaviť zvieravého pocitu viny, ktorý som mala vždy, keď mi niekto dal niečo zadarmo. Na také zaobchádzanie som

nebola vôbec zvyknutá. Naopak, od života som očakávala len ústrky a studenú vodu, tak ako mi to vštepovala teta. Akokoľvek som sa to snažila odmietat', tento pohľad na svet bol zrejme zarytý hlbšie, než som si myslela.

Do postele som si ten večer išla ľahnúť s úľavou. Bol to neobyčajný pocit z prvej noci na cudzom mieste. Únava na mňa doľahla rovnako ako nadýchaná perina s husacím perím. Skôr než sa stihli vynoriť obavy z nasledujúceho dňa, tak ako každý večer, prepadla som sa do spánku. Snívalo sa mi, že tento dom dýcha ako zviera uložené v brlohu.

II.

Prišiel nový deň, šedivý a bezvýrazný. Do izby prúdilo kalné svetlo spoza závesov, ktoré som večer nedostatočne zatiahla. Chvíľu som len tak ležala a vychutnávala si pocit, že do izby nikto nevtrhne, aby ma zavalil zoznamom únavných každodenných domácich prác alebo aby ma vyhnal z postele do umyvárne, pretože prvá hodina sa začína o dvadsať minút. Ozvalo sa zaklopanie.

Do ospalej mysle mi vkrázla myšlienka, že v dome som sama s dvoma mužmi plus Agátou, preto som si pritiahla perinu až k brade a pípala: „Ďalej?“

Do izby sa ako víchrica vovalila korpulentná žena, otočila vypínačom pri dverách a stropné svetlo sa rozsvietilo, takže som na ňu musela žmúriť.

„Dobré ráno, slečna,“ pozdravila bodro a rozhrnula závesy – tipovala som, že je to skôr na efekt.

„Keď sa oblečiete, čakám vás dolu v kuchyni. Dáte si raňajky a potom vám ukážem, čo a ako, aby ste sa tu nestratili,“ pokračovala čiperne.

Bola nízka a územčistá, ale pohybovala sa rýchlo. Patrila medzi tých ľudí, ktorí všade bežia, aj keď ne-

musia. Mohla mať po tridsiatke a upútalo ma jej oblečenie – mala naozaj dlhú sukňu až po zem, aké vyšli z módy možno pred dvadsiatimi rokmi, a dlhé husté vlasy zapletené do vrkoča a stočené do uzla na temene starosvetským spôsobom. Možno ich bežne nosievala schované pod šatkou ako iné vidiečanky, ale bez váhania by som si to s ňou vymenila. Pred dvoma rokmi som sa dala ostrihať na módne mikádo, ale ani to nezakrylo skutočnosť, že moje vlasy sú mdlej farby a zásadne sa uložia vždy tak, aby mi to pristalo čo najmenej.

Vyliezla som z postele a otočená k stene som si obliekla a zaviazala župan.

„Teší ma, vy budete Mária,“ usmiala som sa na ňu tak dôstojne, ako len neoblečený a strapatý človek dokáže.

„Nemusíte sa hanbiť, slečna, ako doma!“ usmiala sa na mňa milo, ale neušlo mi, že si ma premerala. Možno to nemyslela zle, ale ja som na podobné pohľady mala vycvičené oko – za svoj krátky život som ich zažila viac ako dost. V ďalšej minúte však už bola gazdiná preč a zabuchla za sebou dvere. Všimla som si, že na bielizníku mi nechala kôpku čistých uterákov.

Bolo príjemné obliekať sa vo vyhriatej izbe. Človek nemusel drkotať zubami, kým si navlečie pančucháče, ani odbiť rannú hygienu s pocitom, že v kúpeľni je vari ešte chladnejšie než vonku. V penzionáte, kde som študovala, veľmi dbali na otužovanie – tak totiž nazývali to mučenie. Tu bola voda hneď ráno príjemne teplá, priam horúca.

Po návšteve kúpeľne som zišla popamäti dolu do kuchyne. Cestou som si všimala detaily, ktoré mi večer

unikli, portréty na stenách i zarámované fotografie. Väčšina z nich zachytávala rodinné výlety, poľovačky a rôzne iné kratochvile, ktorými sa zabávalo „panstvo“, keď ešte niečo také existovalo. Neznášala som, ako to slovo vyslovovala teta a susedia z pavlače, malo pre nich rovnakú pachuť ako „žobrač“. V prevratných časoch, keď zanikla monarchia, v ktorej sme sa všetci narodili, štát vzal aristokracii takmer všetok majetok v snahe vyrovnať nepomer, ktorý mohol viesť v novom štáte k nepokojom. Výsledkom bolo, že sa jedna spoločenská vrstva pozerala na druhú ešte pohrdavejšie. Zaujímalo ma, či táto vila kedysi patrila niekomu inému, niekomu, kto sa rozhodol radšej narychlo odísť a nechal tu nábytok i fotografie. Pán Skrušinský sa mi zdal primladý, aby si sám mohol dovoliť takýto dom i zariadenie. Cestou dolu som si cez pootvorené dvere všimla väčšiu miestnosť – súkromnú knižnicu obloženú drevom rovnako ako hala na prízemí. Okolo jej stien sa ťahali police až po strop zaplnené knihami. Nie, tento dom mohol pokojne patriť novej „aristokracii“, bohatému majiteľovi továrne, bankárovi či politikovi, ktorí nikam neodišli.

V kuchyni pri stole už sedela Agáta s miskou kaše, a keď som vošla, iba po mne rýchlo šibla pohľadom, rovnako ako včera. Mária sa zvrátila pri sporáku a Jakuba som zahliadla cez okno – vonku prechádzal z jednej hospodárskej budovy do druhej, zrejme kôlne, hlavu sklonenú, golier vyhrnutý proti chladu. Pán Skrušinský nebol nikde.

„Len si sadnite, slečna, deň strávime spolu, vy, ja a Agáta. Oliver musel ísť do mesta.“

„Oliver?“ zdvihla som obočie nad kávou, ktorú mi práve naliala.

„Pán domáci. Pre živého boha, to sa vám ani nepredstavil?“ zavrtila hlavou Mária a podala mi aj misku s horúcou kašou.

„To nie, predstavil sa. Včera však už bolo dosť neskoro, keď som prišla...“

Bolo mi trápne priznať, že ma zaskočilo, ako ho gazdiná oslovuje krstným menom. Z nejakého dôvodu sa mi to zdalo veľmi intímne. Pustila som sa do jedla. Kaša bola dobrá, horúca a sladká. Mária mi ju navrchu ozdobila niekoľkými plátkami sušených jablák.

Ak aj gazdiná pri mojom prebudení nadobudla dojem, že som slečinka z mesta, ktorá nezvládne ťažkú prácu, v priebehu dňa som jej dokázala opak. Pomáhala som jej s prípravou obeda i so žehlením, hoci to nebolo v mojej pracovnej náplni – teda nikto mi to zatiaľ nepovedal. Agáta sa nám obom držala celý čas za päty. Snažila som sa s ňou nadviazať rozhovor, ale odpovedala mi vždy len jedným slovom. Neprekázalo mi to, pretože rovnako sa zhovárala aj s Máriou navzdory jej štebotavému spôsobu reči, ktorá takmer nikdy neustávala.

Gazdiná ma previedla takmer po celom dome. Z množstva miestností sa totiž využívalo len niekoľko. Izby Agáty a jej otca boli na druhom poschodí nad mojou a nad nimi bolo už len podkrovie, kam sa išlo úzkym schodiskom. Jakubovi určili izbu blízko kuchyne. Knižnica, ktorú som predtým len zahliadla pootvorenými dverami, ma ohromila: bola to dokonalá útulná